

Sygn. akt: III U 46/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 grudnia 2014 r.

Sąd Okręgowy w Ostrołęce III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Teresa Suchcicka
Protokolant:	starszy sekretarz sądowy Małgorzata Laskowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 10 grudnia 2014 r. w O.

sprawy z odwołania Z. B.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w P.

o rentę z tytułu niezdolności do pracy

na skutek odwołania Z. B.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w P.

z dnia 29 listopada 2013r. **znak** (...)

orzeka:

- zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje Z. B. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy od 20 grudnia 2013r. na stałe;
- stwierdza brak odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

UZASADNIENIE

Z. B. złożył odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w P. z dnia 29.11.2013 r., znak: (...), odmawiającej mu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. W uzasadnieniu wskazał, że choruje od 3 lat, stan zdrowia wciąż się pogarsza, a leczenie onkologiczne nie przynosi poprawy. Zdaniem odwołującego, nie jest on zdolny do pracy fizycznej.

W odpowiedzi na odwołanie ZUS wniósł o jego oddalenie. Wskazał, że w dniu 15.07.2013r. Z. B. złożył wniosek o rozpatrzenie uprawnień do renty z tytułu niezdolności do pracy. Orzeczeniem z dnia 03.09.2013r. lekarz orzecznik ZUS ustalił, że Z. B. nie jest niezdolny do pracy. W dniu 16.09.2013r. ubezpieczony złożył sprzeciw od w/w orzeczenia do Komisji Lekarskiej ZUS. Komisja Lekarska ZUS II Oddział w W. nr (...) w orzeczeniu z dnia 22.10.2013r. ustaliła, że ubezpieczony nie jest niezdolny do pracy. Wobec powyższego zaskarżoną decyzją z dnia 29.11.2013r.

odmówiono Z. B. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, ponieważ nie spełnia on warunku z art. 57 ust. 1 pkt 1 ww. ustawy.

Sąd Okręgowy ustalił i zważył, co następuje:

Odwołanie Z. B. od decyzji ZUS z dnia 29.11.2013r. jest zasadne.

Zgodnie z art. 57 ust. 1 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j.Dz.U.2013.1440) **renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, która spełnia łącznie następujące przesłanki:**

1. jest niezdolny do pracy,
2. ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy,
3. niezdolność do pracy powstała we wskazanych w ustawie okresach składkowych lub nieskładkowych albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów.

Przepisu ust. 1 pkt 3 nie stosuje się do ubezpieczonego, który udowodnił okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiety lub 25 lat dla mężczyzny oraz jest całkowicie niezdolny do pracy (art. 57 ust. 2 ustawy).

Definicję **osoby niezdolnej do pracy** zawiera art. 12 ust. 1-3 powoływanej ustawy, który stwierdza, że jest nią osoba, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu.

Całkowicie niezdolną do pracy jest osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiejkolwiek pracy, natomiast **częściowo niezdolną do pracy** jest osoba, która w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji.

W świetle cytowanych wyżej przepisów zasadniczą kwestią wymagającą rozstrzygnięcia w przedmiotowej sprawie, od której zależała skuteczność odwołania Z. B. było ustalenie, czy jest on niezdolny do pracy, na jaki okres i w jakim stopniu.

Na tę okoliczność Sąd dopuścił w sprawie dowód z opinii biegłych lekarzy z zakresu neurologii, kardiologii, onkologii i hematologii (k. 9 a.s.) .

Sąd miał bowiem na uwadze, że w sprawie, w której przedmiotem jest prawo do renty z ubezpieczenia społecznego, warunkująca powstanie tego prawa ocena niezdolności do pracy w zakresie wymagającym wiadomości specjalnych musi znaleźć oparcie w dowodzie z opinii biegłych posiadających odpowiednią wiedzę medyczną adekwatną do rodzaju schorzeń ubezpieczonego (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12.01.2010r., (...) 204/09, LEX nr 577813, wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 27.02.2014r., IIIAUa 716/13, LEX nr 1444861).

Biegły z zakresu neurologii W. Z. po analizie dokumentacji medycznej i przeprowadzeniu badania lekarskiego w dniu 13.05.2014r., w opinii z dnia 13.05.2014r. ustalił, że Z. B. jest zdolny do pracy. Biegły wskazał, że nigdy nie był on leczony neurologicznie. U badanego w 2009r. stwierdzono białaczkę włochatokomórkową i z tego powodu poddany został typowemu leczeniu farmakologicznemu. Z dokumentacji medycznej wynika, że badany jest w okresie remisji białaczki, a stwierdzona leukopenia jest bezobjawowa klinicznie, badany nie bierze żadnych leków od kilku lat. W badaniu neurologicznym nie stwierdzono objawów klinicznych świadczących o dysfunkcji ośrodkowego i obwodowego układu nerwowego. Badany był sprawny manualnie i motorycznie, z dobrą koordynacją ruchową. Brak oznak zaburzeń odruchowo - czuciowych i objawów patologicznych. Z punktu widzenia neurologicznego stwierdzona białaczka włochatokomórkowa nie dawała i nie daje powikłań ze strony układu nerwowego, zaś bóle stawów i kręgosłupa mają charakter podmiotowy i nie znajdują potwierdzenia w

badaniu neurologicznym. Z punktu widzenia neurologicznego badany nie spełnia kryterium przynajmniej częściowej niezdolności do pracy (k. 29 a.s.).

Biegły z zakresu kardiologii J. K., po zapoznaniu się z dokumentacją sądowo - lekarską i po zbadaniu odwołującego się w dniu 16.07.2014r. stwierdził, że pod względem kardiologicznym Z. B. jest zdolny do pracy.

Lekarz rozpoznał wznowę białaczki włochatokomórkowej leczonej w 2009r. U badanego występuje neurotropenia, w lipcu 2014r. rozpoznano u niego białaczkę włochatokomórkową, a w badaniu szpiku – nacieki białaczki włochatokomórkowej, włączono leczenie chemiczne. Odwołujący leczy się także onkologicznie, miał 5 kursów chemioterapii.

Biegły stwierdził, że z przyczyn wyłącznie kardiologicznych odwołujący się jest zdolny do pracy - ciśnienie tętnicze jest prawidłowe, a badany jest wydolny krążeniowo, nie leczy się z powodu schorzeń kardiologicznych. Lekarz kardiolog decydujące rozpoznanie co do zdolności do pracy pozostawił biegłemu z zakresu onkologii (k. 48 a.s.).

Biegły z zakresu onkologii T. L., po zbadaniu odwołującego się w dniu 16.07.2014r. uznał, że jest on częściowo niezdolny do pracy od dnia 20.12.2013r. do końca grudnia 2015r., tj. na 2 lata. U badanego kilkakrotnie wykonywano trepanobiopsję szpiku, w 2009r. rozpoczęto chemioterapię według schematu 2 (...). W dniu 20.04.2009r. wykonano trepanobiopsję szpiku: obraz przemawiał za białaczką włochatokomórkową i w 20.06.2009r. rozpoczęto chemioterapię wg schematu 2 (...). W sierpniu stwierdzono remisję, ale nadal utrzymywała się leukopenia. Leczenie zakończono po 1 kursie. Wypisany z zaleceniem wstrzyknąć N. przez 3 dni. Odwołujący się w odstępach 1-2 miesięcy miał badania kontrolne w poradni Kliniki (...). Od kilku miesięcy utrzymywała się neutropenia bez objawów klinicznych. Od dnia 07.07.2014r. przez 5 dni podawano chemioterapię. Na dzień 22.07.2014r. wyznaczono badanie kontrolne celem oceny efektu leczenia. Odwołujący się ma objawy osłabienia i chudnięcia, z podatnością na infekcje (leukopenia), jest w toku kolejnej chemioterapii z powodu nawrotu białaczki włochatokomórkowej (k. 52 a.s.).

Biegły z zakresu chorób wewnętrznych i hematologii J. H., po badaniu odwołującego się w dniu 25.09.2014r. uznał, że jest on trwale częściowo niezdolny do pracy. Lekarz rozpoznał białaczkę włochatokomórkową leczoną chemioterapią- 1 wznowę.

Biegły ustalił, że badany pozostaje pod opieką lekarską specjalistyczną hematologiczną z powodu białaczki włochatokomórkowej. Choroba ta została rozpoznana w czerwcu 2009r., leczono ją według schematu 2 - (...) (podawane przez 5 dni). Po zastosowanym leczeniu wystąpiła remisja choroby. W lipcu 2014r. rozpoznano wznowę choroby podstawowej i badanego zakwalifikowano do ponownego leczenia według schematu 2 (...) (5 dni). Ocenę skuteczności leczenia zaplanowano na listopad 2014r.

Badany skarżył się na osłabienie, częste infekcje, dolegliwości bólowe ze strony układu kostnego- głównie ze strony stawów łokciowych i kolanowych.

Zdaniem biegłego, z powodu schorzeń układu krwiotwórczego: białaczki włochatokomórkowej opiniowany, z zawodu brukarz, jest trwale częściowo niezdolny do pracy zgodnej z wykształceniem. Może wykonywać pracę zarobkową bez narażenia na działanie czynników toksycznych, szczególnie środków chemicznych, bez narażenia na zwiększoną urazowość i zmienne warunki zewnętrzne. Biegły stwierdził, że choroba nowotworowa układu krwiotwórczego- białaczka włochatokomórkowa (w fazie nawrotu) powoduje trwałe, nieusuwalne następstwa zdrowotne. W przypadku tego typu schorzenia i zastosowanego leczenia dochodzi do wtórnych zaburzeń odporności głównie typu hormonalnego i w mniejszym stopniu komórkowego. Tego typu zaburzenia powodują zwiększone ryzyko ciężkich infekcji, łącznie z ryzykiem wystąpienia stanu wstrząsu septycznego, który jest bezpośrednim zagrożeniem życia. Białaczka włochatokomórkowa jest chorobą nowotworową nieuleczalną i śmiertelną (k. 58 – 59 a.s.).

Do powyższych opinii żadna ze stron nie wniosła zastrzeżeń.

Organ rentowy przedstawił stanowisko Przewodniczącego Komisji Lekarskich przy II Oddziale ZUS w W., który podał, że zgadza się z ustaleniami co do częściowej okresowej niezdolności do pracy zarobkowej od dnia 10.12.2013r. na okres 2 lat, tj. do końca grudnia 2015r. Co do pozostałych opinii ZUS także nie wniósł zastrzeżeń (k. 76 a.s.).

Zdaniem Sądu, podstawę do wydania rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie stanowi opinia biegłego z zakresu chorób wewnętrznych i hematologii J. H. oraz co do daty powstania częściowej niezdolności do pracy - biegłego z zakresu onkologii T. L..

Biegli ci dokonali analizy zebranej w sprawie dokumentacji medycznej, przeprowadzili wywiad oraz badania odwoływającego. Zarówno rozpoznanie, jak i wnioski, jakie znajdują się w opiniach są rzeczowe, spójne i logiczne, dlatego zasługują na uwzględnienie. Sąd przyjął, iż zgodnie z opiniami T. L. i J. Z. B. jest częściowo niezdolny do pracy.

Pozostali biegli, tj. W. Z. i J. K. w swoich opiniach odnieśli się do schorzeń tylko z zakresu swoich specjalizacji, bez oceny wpływu choroby nowotworowej na całokształt funkcjonowania organizmu. I tak neurolog W. Z. po przeprowadzeniu badania lekarskiego w dniu 13.05.2014r. ustalił, że Z. B. z punktu widzenia neurologicznego nie leczy się i jest zdolny do pracy, gdyż białaczka włochatokomórkowa nie daje powikłań ze strony układu nerwowego. Ponadto biegły ten w swojej opinii podał, że z wywiadu wynika, iż Z. B. od lat nie przyjmuje żadnych leków. Natomiast kardiolog J. K., po zbadaniu odwoływającego się w dniu 16.07.2014r. skupił się na ocenie ciśnienia tętniczego jako prawidłowego i wydolnym krążeniu, i stwierdził, że z przyczyn wyłącznie kardiologicznych odwoływający nie jest leczony i jest zdolny do pracy.

Powyższe wskazuje, że biegli W. Z. i J. K. w sposób zawężony, tj. jedynie z zakresu swojej wiedzy lekarskiej z dziedziny kardiologii i neurologii określili stan zdrowia odwoływającego się, nie oceniając całościowego wpływu na organizm schorzeń onkologicznych. Jak wspomniano wyżej, lekarz kardiolog opisał układ krążenia jako prawidłowy, a lekarz neurolog – układ nerwowy jako prawidłowy i na tej tylko podstawie uznali, że badany jest zdolny do pracy.

Tymczasem z akt sprawy wynika, że białaczka włochatokomórkowa została rozpoznana w czerwcu 2009r., a wieloletnie leczenie nie przyniosło poprawy, choroba ta jest obecnie w okresie wznowy. Wskazać też trzeba, że z kart informacyjnych leczenia szpitalnego, dotyczącej pobytu w szpitalu w dniach 07.07.2014r. – 11.07.2014r. (k. 35 – 39 a.s.) wynika, iż Z. B. przebywał na Oddziale Hematologii i Onkologii, a nacieki białaczki włochatokomórkowej stanowił około 80% utkania krwiotwórczego.

Całościową i kompletną analizę sytuacji zdrowotnej Z. B. w kontekście jego zdolności do pracy przeprowadzili jedynie biegli z zakresu: chorób wewnętrznych i hematologii J. H. oraz onkologii T. L.. W swoich opiniach lekarze ci określili stopień nasilenia schorzenia układu krwiotwórczego – białaczki włochatopodobnej i jej wpływ na zdolność do pracy. Z obydwu opinii wynika, iż podstawą stwierdzenia częściowej niezdolności jest w/w choroba nowotworowa w fazie nawrotu, przy czym J. H. uznał, że następstwa zdrowotne są trwałe i nieusuwalne. Biegły ten powołał się na fakt, że białaczka włochatokomórkowa jest chorobą nowotworową nieuleczalną i śmiertelną.

W ocenie Sądu, jako **datę początkową należy przyjąć dzień 20.12.2013r., co zostało ustalone przez biegłego z zakresu onkologii T. L..** Zdaniem tego biegłego, badany jest częściowo niezdolny do pracy od dnia 20.12.2013r. do końca grudnia 2015r., tj. na 2 lata. Sąd jednak uznał, że **należy przyjąć ustalenia biegłego J. H., iż odwoływający się jest trwale częściowo niezdolny do pracy.** Należy wskazać, że co do ustaleń J. H. o trwałej częściowej niezdolności do pracy - zastrzeżeń nie wniosła żadna ze stron niniejszego postępowania.

Zwrócić należy uwagę, że z akt rentowych (...) wynika, że Z. B. ma wykształcenie rolnicze zawodowe, w przeszłości wykonywał czynności wozaka, pracownika fizycznego w cegielni, wartownika, malarza, brukarza. Prace na w/w stanowiskach wymagają sprawności fizycznej, gdyż są to ciężkie prace fizyczne. Odwoływający ma obecnie 54 lata, leczy się onkologicznie, nie jest już więc osobą sprawną fizycznie w stopniu umożliwiającym wykonywanie pracy

zgodnej z kwalifikacjami. Wprawdzie odwołujący pracował też jako wartownik, praca ta była lżejsza, lecz jest to w porównaniu z jego ogólnym stażem pracy krótki okres. Odwołujący cierpi na schorzenie układu krwiotwórczego – białaczkę włochatopodobną, a schorzenie to w sposób oczywisty wpływa na jego codzienne funkcjonowanie i zdolność do pracy. W trakcie badań lekarskich przeprowadzanych w dniach 13.05.2014r., 16.07.2014r. i 25.09.2014r. a także w toku postępowania przed organem rentowym odwołujący zgłaszał wycieńczenie organizmu, bóle stawów i kręgosłupa, częste infekcje i szybkie męczenie się.

Powyższe okoliczności zdaniem Sądu wskazują, że Z. B. w znacznym stopniu utracił zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych doświadczeń i kwalifikacji, dlatego Sąd podzielił wnioski biegłych J. H. i T. L.. Biorąc pod uwagę wiek odwołującego – 54 lata i nieuleczalny charakter schorzenia należy też zaakceptować wniosek biegłego J. H. o stałą częściową niezdolności, bowiem zatrudnienie odwołującego na dotychczas zajmowanych stanowiskach, wymagających siły fizycznej, nie jest już możliwe.

Z tych względów Sąd w oparciu o **art. 477¹⁴§ 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję z dnia 29.11.2013r. i przyznał Z. B. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy od 20.12.2013r. na stałe.**

W pkt 2 wyroku Sąd stwierdził, że **organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.** Zgodnie z art. 118 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych organ rentowy wydaje decyzję w sprawie prawa do świadczenia lub ustalenia jego wysokości po raz pierwszy w ciągu 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania tej decyzji, z uwzględnieniem ust. 2 i 3 oraz art. 120.

Przepis art. 118 ust. 1a stanowi zaś, że w razie ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości orzeczeniem organu odwoławczego za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uważa się również dzień wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego, jeżeli organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Organ odwoławczy, wydając orzeczenie, stwierdza odpowiedzialność organu rentowego.

W niniejszej sprawie ostatnią okolicznością niezbędną do wydania decyzji było ustalenie niezdolności do pracy Z. B., jej stopnia i okresu trwania. Dopiero postępowanie sądowe, powołanie biegłych lekarzy pozwoliło na ustalenie częściowej niezdolności, przy czym biegli wydając opinię opierali się także na nowej dokumentacji medycznej, złożonej dopiero przed Sądem. Ponadto ocena stanu zdrowia odwołującego się nie była jednoznaczna. W tej sytuacji ZUS nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie niezdolności do pracy badanego w toku postępowania przed tym organem.

Z tych względów orzeczono jak w sentencji.